

Het Randstedelijk Mannenkoor
SPIJKENISSE

WIE TREKT DE **KAART** VOOR PENNINGMEESTER
OF HET VOORZITTERSCHAP?

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 24 - nummer 3 - 8 februari 2024

Correspondentieadres

Burg.Bolwidweg 12
3233 DM Oostvoorne

E-mailadres

Redactie

Tekstverwerking / vormgeving

E-mail

secretariaat.hrm.2000@gmail.com

Ger Buitink en Roel Korpershoek

Ger Buitink

redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Ger Beikes

06-11300722

voorzitter.hrm@gmail.com

Penningmeester

vacature

Secretaris

Jan Willem Driesprong

06-12506837

secretariaat.hrm.2000@gmail.com

Comm.PR

Kees Wagener

06-25035188

prcomm.hrm@gmail.com

Comm. Activiteiten

Koos Bouter

0181-479990

j.bouter@kpnmail.nl

2° Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

2° Secretaris

Jan Modderman
06-38599471
j.modderman53@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Ger Beikes
06-11300722
voorzitter.hrm@gmail.com

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Robert Wilschut
06-40175621
rjwilschut@gmail.com

Koormeester

1° Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
nylon@hetnet.nl

2° Koormeester
Jan Willem Driesprong
06-12506837
secretariaat.hrm.2000@gmail.com

Gastheren

1° Tenoren
Leo Molendijk
0186-691884
l.molendijk@kpnmail.nl

2° Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
j.modderman53@gmail.com

Bassen
Peter Spanjersberg
06-22935791
peter10021951@gmail.com

vervanger
vacant

vervanger
Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger
Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger
Peter Hoevenaars
0181-310807
pjhoevenaars@planet.nl

Diversen

Erelid: Ton Kooren

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkennisse, 0181-610362

Contributie: € 20,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr.:
IBAN NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkennisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 50,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangskaart voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijselen. Betaling zie contributie.

Kledingbeheer: Cors Weijers, Maasboulevard 137, 3207 RL Spijkennisse Tel. 06-80131042
E-mail: cweijers@chello.nl

Kleding:
Formeel 1: rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik (nieuw), rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.
Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje, ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

10

30

blz. 2-3	Colofon
blz. 4	Inhoudsopgave
blz. 5-6	Van de voorzitter
blz. 7	Van de redactie
blz. 8	Wie is er jarig
blz. 10-13	Nieuwjaarstoespraak 2024
blz. 15	Nieuwsbrief Stichting Ghana
blz. 16	In Memoriam
blz. 17	Wetenswaardigheden
blz. 18-21	Uit de oude doos
blz. 23-29	Wat reed daar nu?
blz. 30-33	Kerstconcert 2023-een terugblik
blz. 34-37	2025... Het jubileumjaar komt eraan.

van de voorzitter

In mijn Nieuwjaarstoespraak gaf ik aan dat er vacatures in het bestuur zijn, dan wel gaan komen. We zoeken in de eerste plaats een penningmeester. De financiën van onze vereniging worden nauwgezet bijgehouden door Kees Brobbel.

De 'vergaderpenningmeester' hoeft dus niet echt een boekhouder te zijn. Hij werkt nauw samen met Kees. Om de secretaris niet te belasten met het maken van notulen van de bestuursvergaderingen zoeken we ook een notulist. Daarvoor hebben zich drie (!) leden gemeld. Heel fijn is dat. We bespreken in het bestuur en met betrokkenen door wie deze taak kan gaan worden ingevuld.

Ook heb ik aangegeven, dat het tijd wordt om mijn voorzitterschap te beëindigen. Na 14 jaar wordt het tijd, dat er een ander komt, met nieuwe, frisse, ideeën. Dus lijkt het je iets? We horen graag van je.

De Stichting Ghana Medical Support stopt met de werkzaamheden. Men is 38 jaar actief bezig geweest in het noorden van Ghana. Met veel financiële steun – het geld werd er persoonlijk heen gebracht en geïnvesteerd – heeft men veel voor de bevolking, m.n. ook de jongeren, kunnen realiseren. (Zie brief elders in RV).

Donderdag 14 maart houden we de jaarlijks terugkerende Algemene Ledenvergadering. De stukken zullen een dag of 14 van tevoren aan de leden worden toegezonden. Iedereen heeft dan ruim de tijd om de verantwoording van het bestuur te bestuderen en eventuele vragen al klaarzetten. Wacht niet tot de avond zelf, maar stuur de vraag of vragen eerder in. Het bestuur kan dan rustig een antwoord of antwoorden geven. Tijdens de ALV komt de vraag/vragen vanzelf aan bod. Een week later is er weer een OPEN HUIS; hierbij wordt aandacht aan HRM gegeven in de media.

Hopelijk levert dat weer luisteraars op; misschien weet je zelf wel iemand die eens kan meekomen.

Dan gaan we donderdag 28 maart optreden in De Stuifakkers in Rockanje, altijd gezellig! Verder zijn we druk bezig met de voorbereiding van het Herdenkings- Bevrijdingsconcert op zaterdag 4 mei in Brielle. Genoeg om lekker te repeteren elke week. Dus mannen, een fijne, leuke, muzikale periode.

Ger Beikes

GEZOCHT: Nieuwe leden!

De kop van dit jaar is eraf. Regen, sneeuw en een paar stevige stormen hebben we inmiddels gehad en nu is het wachten op betere weersomstandigheden. Gelukkig beoefenen we de zangkunst binnen in een vernieuwde omgeving. Het is elke week weer genieten in de Verbinding. In deze prachtige ruimte moet een koor van minstens 80 leden staan, dus is er werk aan de winkel om het ledenbestand te vergroten. Op 21 maart is er Open Huis dus een mooie gelegenheid om een familielid, buurman of collega mee te nemen. Horen, zien en luisteren is de enige manier om hem te overtuigen van hoe fijn het is om in een mannenkoor te zingen.

De jubileum commissie geeft in een apart schrijven een korte samenvatting van het het komende jubileumjaar. Het ziet er veel belovend uit in September van het volgende jaar.

Het tweede deel over de spoorwegen is door Cor Kreft weer afgeleverd. Altijd interessant om te lezen.

Nog een verzoek aan de nieuwe leden die nog niet in het smoelenboek staan. Neem bij de volgende repetitie een pasfoto mee voor de redactie. Dan kan het smoelenboek compleet gemaakt worden.

Wij wensen jullie veel leesplezier.

Het volgende nummer verschijnt op 28 maart 2024
Inleveren van kopij uiterlijk op 17 maart 2024.
Insturen naar: redactie.hrm@gmail.com

Op:

wordt:

jaar:

82

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

NIEUWJAARS TOESPRAAK 2024

Welkom allemaal, in het bijzonder ons erelid Ton Kooren.

Om te beginnen wil ik jullie allemaal veel **gezondheid, geluk** en **vele mooie momenten** toewensen.

Wij bevinden ons in de gelukkige positie, dat we weinig last ondervinden van de onrust in de wereld, zeg maar de oorlogen in Oekraïne en Israël/Gaza. We volgen de verschrikkelijke gevolgen van de oorlogshandelingen en gaan over tot de orde van ONZE dag. Het afgelopen jaar hebben we mooie optredens verzorgd met heel goede solisten. In de Lutherse kerk in Den Haag waren weinig toehoorders, maar het was wel een gezellige dag. Met elkaar op pad zijn hoort ook bij een vereniging als de onze. Maar voor een volle kerk zingen is toch wel erg prettig, zolas we dat hebben ervaren bij ons Kerstconcert.

Er vertrokken ook enkele leden; door overlijden en sommigen vanwege lichamelijk ongemak, zoals gehoor problemen, een paar anderen hielden het om uiteenlopende redenen voor gezien bij ons koor. Jammer, want je streeft ernaar dat elk koorlid het goed naar zijn zin heeft bij ons.

Maar gelukkig kwamen er ook weer nieuwe leden bij; ik wens deze mannen een heel fijne, gezellige tijd toe bij ons. De kleding was nog wel even een dingetje, maar net op tijd waren de jasjes en gilets klaar. En dus stonden de nieuwelingen er enthousiast bij tijdens het Kerstconcert. Ze kunnen zichzelf nog eens terugzien op **onze website**, waar veel foto's van het kerstconcert staan. Dit geldt natuurlijk ook voor iedereen.

Wat brengt **de toekomst**? Er zijn 15 zangers in de leeftijd van 80 -90 jaar; je kan er niet omheen, want hoe lang doen deze mannen nog

mee? Ik mag toch hopen, dat ze nog vele jaren van de partij zullen zijn.

Er liggen dus mooie **uitdagingen**: hoe kom je aan nieuwe leden, hoe bevorder je de deelname van onze zangers aan optredens buiten de regio, we blijven mooie concerten organiseren, maar met welke nummers? We kunnen putten uit 116 nummers inmiddels.

Daarbij kijken we ook vooruit naar 2025. Het jaar waarin het koor 25 jaar bestaat. Dit jaar zullen we ook eens kijken of er nog jubilarissen zijn, die 25, 40, 50 of 60 jaar zingen bij een koor. Zij kunnen in aanmerking komen voor een speld van de KNZV.

Op dit moment zijn er 9 leden die in het jaar 2000 lid zijn geworden van Het Randstedelijk Mannenkoor en dus zijn zij straks 25 jaar lid.

Dat vraagt ook om een speciaal jubileumprogramma: de Jubileumcommissie is daar druk mee bezig. Ik heb al iets gehoord over België en Ieper.... We hopen op de Algemene Ledenvergadering meer informatie te kunnen verstrekken.

Een 25-jarig jubileum dus, maar ik wil daarbij wel benadrukken, dat ons koor dat bereikt heeft dankzij de inspanningen van veel **vrijwilligers**. Mannen die klaar staan als er gebouwd en afgebroken/opgeruimd moet worden, die voor transport zorgen. Voor die +/- 20 mannen (bijna een vaste groep) vraag ik een geweldig applaus.

En dan natuurlijk is er ook altijd **een bestuur**. Een bestuur dat dankzij het mandaat van de leden aan de slag gaat. Een bestuur dat werkt aan een gezellige vereniging, aan het organiseren van evenementen, zoals optredens. Daarvoor moeten elk jaar vele kilometers gereden worden om locaties te bekijken, afspraken te maken. En er moet voortdurend overlegd worden. Ook met onze dirigent is er regelmatig overleg. Mag ik vragen om een **geweldig applaus** voor die mannen van het bestuur!

Al verscheidene jaren werkt dit bestuur goed samen, bijna in steeds dezelfde samenstelling. Maar vooruitkijkend: blijven ze in het bestuur? Nee, natuurlijk niet. Onze Statuten en Huishoudelijk Reglement schrijven voor dat iemand **2x 3 jaar** bestuurslid mag zijn; met een kleine ontsnapping kan er nog een extra jaar aan toegevoegd worden.

En wat is de praktijk? We ontberen momenteel **een**

penningmeester. Heerco Steen wil wel penningmeester zijn, maar fysieke klachten maken het voor hem onmogelijk. Voorlopig doet onze secretaris Jan Willem deze taak erbij. Dus wie gaat hem in maart bij de ALV opvolgen. Ik merk op, dat het om een 'vergaderpenningmeester' gaat. De administratie wordt al jaren nauwgezet bijgehouden door Cees Brobbel. Dus beiden werken nauw samen. Maar wie pakt dit op???

Ook zoeken we **een notulist.** Het notuleren werd jarenlang verzorgd door Bas Vogel.

Sinds 3 februari 2011 is Bas lid van HRM. Hij hoorde ons toen zingen tijdens de Nieuwjaarsreceptie 2011 van de gemeente Spijkenisse. Bas notuleerde dus bij de bestuursvergaderingen, stond bekend om zijn grappen en grollen, was een tijdje penningmeester en deed ook een paar jaar de ledenadministratie. O, ja, hij was ook een voortreffelijke bariton. Kortom een man die je graag als lid hebt. Bas is inmiddels met zijn 90 jaar ons oudste lid en hij heeft besloten zijn lidmaatschap te beëindigen per 1 februari. Hij blijft als donateur toch betrokken bij ons koor. Ik wil Bas graag wat overhandigen:

een kruikje Spijkenisser kruidendrank. En voor Tiny en jou een boekje bloemen.

Kijk, dit soort leuke dingen mag ik doen; dit jaar ben ik 14 jaar **voorzitter**, dus ik heb – met jullie instemming overigens – al veel te lang op de voorzittersstoel gezeten. Het is de hoogste tijd om op te krassen. Maar wie stelt zich beschikbaar? Meld je gerust aan bij de huidige bestuursleden.

Na het jubileumjaar stappen Koos Bouter (evenementencommissie) en Kees Wagener (przaken) op; wie gaan deze mannen opvolgen? **Zonder een bestuur heb je geen vereniging.** We hebben wel 60 leden. Daaronder moeten toch wel mannen zijn, die ook eens een periode in het bestuur willen?
Samen bouwen we aan ons Randstedelijk Mannenkoor. Ja, Toch?

En voor vanavond: **Dank ben ik verschuldigd aan de vrijwilligers achter de bar o.l.v. Paul Stam (tevens ons koorlid).** Geef hen een groot applaus.

Verder is gezelligheid troef met een hapje en een drankje. Het geheel wordt omlijst door Rob Klaasse op de piano (zing of neurie lekker mee) en tot slot zingen we ook nog een paar nummers voor onze partners o.l.v. onze dirigent Arjan.

Namens het huidige bestuur wil ik met jullie allen proosten op een prachtig, gezond, gezellig en bovenal **muzikaal jaar!!!**

Ger Beikes

Wieldijk 5
3218 LL Heenvliet
The Netherlands
Tel. : +31 (0)181 661451 of
+31 (0)10 2831105
Website: www.sgms.nl
e-mail: ian.derijke@xs4all.nl

Stichting GHANA Medical Support
Ghames Foundation

Heenvliet, januari 2024.

Beste vrienden, sponsors, sympathisanten en belangstellenden,

Het bestuur wenst u een gezond en voorspoedig 2024.

Hierbij ontvangt u de laatste nieuwsbrief van de stichting. Na 38 jaar actief te zijn geweest in het noorden van Ghana, is de tijd daar dat de bewoners nu zelf voldoende in staat zijn de regio verder te ontwikkelen. Met weemoed, maar zeker ook met grote dankbaarheid, kijken we terug op een periode dat we veel hebben kunnen betekenen voor Komaland en met name de regio rondom Yikpabongo. Zonder uw hulp en donaties was het ons nimmer mogelijk geweest om de bewoners aldaar vooruit te helpen.

U allen heel veel dank daar voor. Een extra woord van dank aan diegenen die vanaf dag één de stichting een warm hart hebben toegedragen, maar met name een extra woord van dank aan de families Schröder, grondleggers van de stichting, als ook Lionsclub "de Bernisse" voor de langdurige betrokkenheid en support.

Het laatste project, schoolbanken bestemd voor een aantal scholen in West Mamprusi, in totaal 320 stuks, wordt dit kwartaal afgerond. De donaties die we laatst nog mochten ontvangen waren ruimhartig en maakten het mogelijk dit project volledig af te ronden.

Ook kunnen we de masteropleiding van Namele Salia eveneens nog volledig vergoeden. Zodra alles is afgewikkeld, zullen we het financiële verslag op de website plaatsen. Deze blijft nog actief tot 30 juni aanstaande.

Nogmaals heel veel dank, zeker namens alle studenten en de bewoners van Yikpabongo en omliggende dorpen.

Het gaat u allen goed.

Met warme groet van het voltallige bestuur,

J.W. de Rijke

Voorzitter

In Memoriam

Henny de Groot

17-1-1951 - 26-1-2024

Sinds 14 april 2016 was Henny lid van Het Randstedelijk Mannenkoor. Hij ging zingen bij de 2^e tenoren. Een aardige, bescheiden, vriendelijke man die trouw de repetitieavonden bezocht en vaak deelnam aan onze optredens. Daarnaast was hij een goede schrijver van artikelen over componisten, over muziekstukken en andere zaken in ons clubblad Randverschijnselen.

Als er eens twijfel was over de uitspraak van een Engels woord, vroeg onze dirigent Arjan aan Henny hoe het precies moest zijn. Henny was in zijn werkzame leven docent in het voortgezet onderwijs. Zo heeft Hennie ook de Engelse tekst voor een lezing van Arjan geredigeerd.

Het bericht dat Hennie was opgenomen in het ziekenhuis met hartklachten was vervelend te horen, maar dat kwam vast wel goed. Er waren helaas complicaties en tot mijn grote schrik kwam het verdrietige bericht, dat Henny op vrijdagmorgen 26 januari was overleden. En dat nadat hij op 17 januari 73 jaar was geworden.

We zullen deze sympathieke, vriendelijke zanger erg gaan missen.

Moge hij rusten in vrede.

Ger Beikes.

Wetenswaardigheden

1. Mensen en bananen hebben voor 50% hetzelfde DNA
2. Een scheet laten is goed tegen een te hoge bloeddruk.
3. Elk jaar verliezen vrouwen zo'n 1.73 miljard haarspeldjes.
4. Een giraffe kan langer zonder water dan een kameel.
5. Echte diamanten zijn niet aan te tonen met röntgenstralen.
6. Honing kan niet bederven.
7. De bijbel is het meest gestolen boek der boeken.
8. Het woord stewardess is het langste woord dat je met je linkerhand op de linkerkant van je toetsenbord kunt typen.
9. In 2015 stierven er meer mensen door het maken van een selfie dan door aanvallen van haaien.
10. Muggen veroorzaken van alle dieren de meeste doden.
11. Je kunt niet én snurken én dromen tegelijkertijd.
12. In je slaap kun je niet niesen of aandrang krijgen om te poepen.
13. Het vogeltje van Twitter heet Larry.
14. Over vogels gesproken? Vogels plassen niet.
15. Tot het jaar 1900 werd kreeft gezien als armenluisvoedsel.
Pas na de tweede wereldoorlog werd het een delicatessé.
16. In Frankrijk gebruikt men meer roze dan wit toilet papier.
17. De zonsopgangen op Mars zijn blauw.
18. In 1999 ontdekten hackers dat je met het wachtwoord 'eh' in elk hotmail account kon inloggen.
19. Brandende rode oogjes na een zwembad? Te veel chloor?
Nope. De rode brandende oogjes worden veroorzaakt door een te hoog urinegehalte in het water.

Onlangs beloofde ik de lezers van dit blad om, voorafgaande aan het jubileumjaar HRM en natuurlijk in het van dat zilveren jubileum enkele interessante verhalen/gebeurtenissen uit de beginjaren van onze zangvereniging op te diepen en in de Randverschijnselen te publiceren. In de eerste Randverschijnselen van 2024 de aftrap.

Ik ben daarvoor teruggegaan naar de eerste jaargang nummer 7 van ons verenigingsblad, dat begin april 2001 aan de zangers werd uitgereikt. Qua uitvoering in vergelijking met heden een enorm verschil. Toen vrijwel alleen maar tekst gefotokopieerd op formaat A4, de goede wil en straalde er van af. Nu een 'gelikt' professioneel uitgevoerd blad. Hetgeen niet wegneemt, dat ik er tekst in vond, die het lezen nu echt nog waard is. Het gaat om een interview met Arjan Breukhoven. Aan het verslag van interview ging een korte inleiding vooraf. Veel leesplezier.

NADERE KENNISMAKING

Begin september van het vorig jaar repeteerden wij, in het verband van Het Randstedelijk Mannenkoor, voor de eerste keer. Verschillende mannen kenden elkaar, maar voor velen was het ook de eerste kennismaking met een groot aantal nieuwe zangcollega's. In de loop van de afgelopen maanden zijn wij elkaar een beetje beter leren kennen. Als ik naar mij zelf kijk is het zo, dat ik in elk geval alle gezichten redelijk goed ken, maar er nog lang niet steeds de juiste namen bij kan noemen. Langzamerhand zal dat ongetwijfeld verbeteren.

Ik heb het plan opgevat om de vluchtige kennismaking met een aantal, min of meer prominente, leden van het koor tijdens een gesprek enigszins te verdiepen. Van die naar ik hoop interessante ervaringen wil ik u, lezers van Randverschijnselen, deelgenoten maken middels een in de komende maanden verschijnende serie onder de titel

"In Gesprek Met..."

Als eerste vond ik onze dirigent Arjan Breukhoven bereid om met mij een gesprek aan te gaan.

IN GESPREK MET.....

Voor ons gesprek hebben Arjan Breukhoven (hierna verder Arjan te noemen) op de repetitieavond van donderdag 22 maart afgesproken in De Kern aan de Eikenlaan. De beheerder bleek bereid een uur eerder te komen en een kamer vrij te maken. Het is de avond, dat de statiefoto zal worden gemaakt en dus komt Arjan in het mooie pak. Om zijn hals draagt hij een zwierige shawl. Zijn hele verschijning laat er geen misverstand over bestaan: ik heb te maken met een echte (toon) kunstenaar. Arjan is een geboren Rotterdammer. Zijn eerste twee levensjaren bracht hij in Spangen door. Daarna verhuisde de familie Breukhoven naar Alexanderpolder. De wijk waar zoon Arjan nog steeds woont. Vader deed succesvol zaken in verzekeringen en voelde zich thuis in de Gereformeerde Kerk. Het gezin bezocht aanvankelijk een kerk in Delfshaven. Later ging Arjan mee naar de nieuwe Verrijzeniskerk in Alexanderpolder; de kerk waarvan hij al sedert 1982 de vaste organist is. Het is niet zo, dat Arjan de muziek met de paplepel kreeg ingegoten. Op negenjarige leeftijd bracht zijn buurmeisje hem er toe om orgellessen te nemen. Arjan: "Ik was verliefd op haar en toen zij les nam, wilde ik niet achterblijven."

De liefde ging over en het buurmeisje stopte, maar Arjan had de smaak goed te pakken. In 1974 kwam hij in contact met Jan Brandwijk, die hij nu zonder aarzelen zijn eerste belangrijke leermeester en grote inspirator noemt. Vanaf dat moment was het duidelijk, dat Arjan's leven in het teken van de muziek zou staan. Vader en moeder Breukhoven hadden geen bezwaar tegen de keuze van hun zoon. Immers, op jeugdige leeftijd liet hij al blijken over veel talent te beschikken. Nadat

Arjan het diploma van de Middelbare Detailhandelsschool had behaald, mocht hij toelatingsexamen doen voor het conservatorium in Den Haag. Eén van zijn leermeesters was daar Wim van Beek. Arjan: "Door van Beek ben ik heel dicht bij Johann Sebastiaan Bach komen te staan. Vanaf Bach tot en met van Beek is er een ononderbroken lijn van leraren en leerlingen." Naast de hoofdvakken orgel en koordirectie studeerde Arjan in Den Haag piano, zang, improvisatie en koordirectie. Medio 1992 verliet hij afgestudeerd de H.B.O.-opleiding.

Jongerenkoor.

De studie belette Arjan niet om al praktisch werkzaam te zijn in de muziek. Het vroegste voorbeeld daarvan was zijn aanstelling tot organist van de Verrijzeniskerk. Verder kreeg hij in 1986 een jongerenkoor in Krimpen aan den IJssel onder zijn hoede. Naar later bleek een functie met belangrijke gevolgen. Arjan: "Ik werd verliefd op Annelies, het mooiste meisje van die zangvereniging en ging dus elke week met vlinders in mijn buik naar de repetitie." Inmiddels zijn Arjan en Annelies al weer een flink aantal jaren getrouwd en de trotse ouders van drie kinderen: Matthijs (9), Sander (6) en Florianne (3). De twee zoons lijken enigszins in de voetsporen van hun vader te gaan treden. Arjan: "Ik geeft Matthijs pianoles. Sander zit in de opleidingsklas van het Maasstedelijk Jongenskoor." In tegenstelling tot zijn Annelies is Arjan het jongerenkoor niet trouw gebleven. Zijn kwaliteiten op het gebied van de koordirectie etaleert hij sedert 1988 voornamelijk bij grote mannenkoren; vanaf 1988 het Christelijk Mannenkoor Prins Alexander, vanaf 1989 het Hollands Christelijk Mannenkoor en van begin 1991 tot begin 2000 het Rozenburgs Mannenkoor. Als de naam van dat laatste koor valt kan het gedwongen afscheid van de dirigent, die er in het laatste decennium van de vorige eeuw grote successen mee boekte, uiteraard niet onbesproken blijven.

Arjan wil er eigenlijk niet veel meer over kwijt dan: "Het bestuur had de neiging op de stoel van de dirigent te gaan zitten" en "In een zangkoor dient het bestuur in hoofdzaak te functioneren als zakelijke ondersteuning voor de artistieke en muzikale gang van zaken." Duidelijk wordt verder, dat hij het afscheid als heel vervelend heeft ervaren, maar overigens met veel plezier terug ziet op zijn periode bij het koor uit Rozenburg. Tijdens het afscheid in en van Rozenburg is de kiem gelegd voor Het Randstedelijk Mannenkoor.

Arjan verklaarde zich onmiddellijk bereid om zijn schouders onder het karwei te zetten. Geheel in zijn traditie groeide het initiatief al snel uit

tot een groot mannenkoor. Zonder twijfel is dat voor een belangrijk deel te danken aan de uitstekende reputatie van Arjan. Hij is blij met de ontwikkelingen van de laatste maanden en vooral met het feit, dat Het Randstedelijk Mannenkoor beslist niet uitsluitend voor hem al langer bekende zangers telt.

Arjan: "Momenteel zijn wij duidelijk in een fase van opbouw. Voor de korte termijn is het mijn bedoeling om de mannen niet te moeilijke stukken goed te laten zingen. Daarbij let ik op de zangtechniek en de presentatie." Zo nu en dan optreden hoort zeker bij een jong koor, benadrukt Arjan.

"Al is het maar om de zangers te leren omgaan met de spanning van een dergelijke gebeurtenis."

Veelzijdig.

Voorzover dat al niet bekend was, wordt mij tijdens ons gesprek nog eens duidelijk dat Arjan een buitengewoon veelzijdig musicus is. Naast het dirigeren van koren is hij actief als componist, arrangeur, solist (orgel en piano) en begeleider. Jaarlijks geeft hij ongeveer honderd concerten en bespeelt talloze malen het orgel of de piano bij uitvaartdiensten. Het aantal CD's dat hij heeft uitgebracht of waaraan hij heeft meegewerkt, is haast niet meer te tellen. Zijn vaardigheid onderhoudt hij door dagelijks vier uur te studeren.

Arjan: "Ik zit elke dag om 09.00 uur achter het orgel in de Verrijzeniskerk." Mijn gesprekspartner vergelijkt de manier waarop hij zijn beroep uitoefent met "topsport" en om daarvoor in de juiste conditie te blijven trekt hij met enige regelmaat de hardloopschoenen aan voor een fikse duurloop. Binnenkort zal Arjan op verschillende podiums zijn veelzijdigheid weer tonen. Allereerst natuurlijk met Het Randstedelijk Mannenkoor in Spijkenisse en ook op 11 mei in Rotterdam Alexandrium III. Daar zal hij in het kader van "Rotterdam Culturele Hoofdstad" het door hem gecomponeerde koorwerk met de titel "Rotterdam, vitale stad" dirigeren. Van 15 tot en met 28 mei verblijft Arjan in Australië om concerten te geven in Fremantle, Perth, Armadale en Albany. Daarna zal hij de draad in Nederland en bij Het Randstedelijk Mannenkoor weer oppakken.

Aan het eind van ons gesprek besef ik, dat heel veel van mijn veelzijdige gesprekspartner onbesproken is gebleven. Ik ben er desondanks eens te meer van overtuigd geraakt, dat Het Randstedelijk Mannenkoor bij de beminlijke en getalenteerde musicus of liever toonkunstenaar, Arjan Breukhoven in uitstekende handen is. Ik hoop, dat ik iets van die overtuiging in mijn verslag van het gesprek heb kunnen leggen.

Peter Hoevenaars (bas).

WAT REED DAAR NU

De **N.V. Rotterdamsche Tramweg Maatschappij** (RTM), gevestigd te Rotterdam, is in 1878 opgericht met als doel het verzorgen van tramvervoer in Rotterdam. De maatschappij exploiteerde ook tramlijnen en vervoersdiensten in andere plaatsen, onder meer Dordrecht en Leiden. Het is de eerste voorloper van de Rotterdamse Electriche Tram (RET). Er werd gereden met paardentram, stoomtrams, later dieseltrams en ten slotte, tot 1978, met autobussen. Ook heeft de RTM op grote schaal veerdiensten geëxploiteerd; deze vormden de onmisbare schakels tussen de tramlijnen op de eilanden omdat er vrijwel geen vaste verbindingen bestonden.

Vanaf 1905 ging de Rotterdamsche Electriche Tramweg Maatschappij (RET) het stadsvervoer verzorgen met elektrische trams, en exploiteerde de RTM uitsluitend de lijnen naar de Zuid-Hollandse Eilanden en Zeeland.

Door de opening van tram- en veerdiensten werden de tot dan toe slecht bereikbare eilanden ten zuiden van Rotterdam uit hun isolement verlost en verkregen betere verbindingen met de stad. De eerste stoomtramlijn werd geopend op 2 mei 1898 tussen Rotterdam-Zuid en de Hoeksche Waard, op 30 april 1900 gingen de eerste trams rijden op Schouwen-Duiveland. Op 1 oktober 1905 kwam de tram naar Voorne-Putten en vanaf 1 mei 1909 reden de trams ook op Goeree-Overflakkee. Daarnaast was er nog een RTM-tramdienst op Sint Philipsland en in West-Brabant (geopend op 30 april 1900).

Tussen IJsselmonde en Voorne-Putten en tussen IJsselmonde en de Hoeksche Waard reden de trams over respectievelijk de Spijkenisserbrug en de Barendrechtse brug. Tussen de andere eilanden zette de RTM veerdiensten in om de lijnen op elkaar aan te sluiten. Er werd gereden op smalspoor met een spoorwijdte van 1067 mm (Kaapspoor). De totale omvang van het smalspoornet was ongeveer 150 kilometer. De RTM kende naast het personenvervoer een omvangrijk goederenvervoer (kolen, suikerbieten, stukgoed, zuivel). In samenwerking met de NS ontwikkelde de RTM in de jaren twintig van de 20e eeuw een voorloper van het huidige containervervoer waarbij 'laadkisten' op eenvoudige wijze van een spoor- op een tramwagon overgezet konden worden.

Tram op de Spijkenisserbrug.

Tramstation Spijkenisse

Baankwaliteit.

De interlokale tramverbindingen van de RTM kwamen later tot stand dan andere tramverbindingen in Nederland. In het tijdsgewricht van aanleg was de landelijke en provinciale overheid van mening dat zij de aanleg diende te ondersteunen. Eerdere tramwegen werden dikwijls zo goedkoop mogelijk aangelegd, direct naast bestaande wegen en vaak niet van de beste kwaliteit. Dit leidde tot een verlaagde maximumsnelheid. Met steun van de overheid door middel van renteloze voorschotten was het mogelijk om de RTM-trambanen van een verhoogde kwaliteit aan te leggen, bijvoorbeeld met eigen tracés. Hierdoor was een hogere snelheid mogelijk. Dit leidde er decennia later toe dat de concurrentiepositie van de RTM-tram hoog bleef ten opzichte van de autobus waardoor de tramwegen relatief langer bleven rijden dan elders in Nederland.

Alleen het baanvak op Schouwen-Duiveland was al veel eerder ontworpen (1891) dan aangelegd (1900) waardoor dit traject veel scherpe bogen kende en nog een trambaan "oude stijl" was. Later werden er enkele tracéwijzigingen doorgevoerd, waarbij bijvoorbeeld niet meer door de kern van Nieuwerkerk werd gereden maar via een gestrekt tracé ten zuiden van het dorp.

Herstel van de trambaan te Zuidland na de watersnood van 1953.

Snelheid.

Het baanvak en het materieel werd aangeschaft om snel te kunnen rijden, tot 40 km per uur. Toch was de snelheid bij opening beperkt tot 20 km/u vanwege de bestaande wetgeving voor openbaar middelen van vervoer. In 1902 wijzigde de wetgeving. De snelheid van 20 km/u bleef conform het Tramwegreglement 1902, maar het was onder voorwaarden mogelijk het baanvak en het trambedrijf geschikt te maken om te vallen onder het Vereenvoudigd Locaalspoorreglement 1902. Na verbeteringen werd de lijnen in enkele stappen geschikt gemaakt voor snelheden tot 35 kilometer per uur.

Ongelukken.

De stoomtram van de RTM had in de volksmond een lugubere bijnaam. In verband met de vele ongelukken op de routes door druk bevolkte wijken in Rotterdam-Zuid, zoals de Beijerlandse laan en Groene Hilledijk (Hillesluis), de Putselaan (Afrikaanderwijk) en Brielse laan (Tarwewijk) en de kruising Wolphaertsbocht / Boergoensestraat op Charlois, werd hij "het moordenaartje" genoemd. In dit opzicht was de RTM niet uniek in Nederland: ook stoomtramlijnen elders, zoals de Gooische Stoomtram, hadden de bijnaam "moordenaar".

Tramongeluk Zinkweg-Oud Beijerland juni 1910

Tramongeluk 1953 – locatie onbekend

In 1941 werd op last van de Duitse bezetter de tramdienst naar Zwijndrecht gestaakt. De overige lijnen bleven nog tot in de jaren vijftig/zestig in bedrijf. Na de Tweede Wereldoorlog deed de RTM veel moeite om het tramnet in stand te houden en te moderniseren. Er kwamen 'moderne' motortrams die de stoomtrams vervingen. Ook veel rijtuigen werden gemoderniseerd. De RTM hield het veel langer vol dan de meeste andere Nederlandse stoomtrambedrijven, die (behalve de Gelderse Tram) aan het einde van de jaren veertig alle door busdiensten waren vervangen. Het beperkte wegennet op de eilanden maakte vervanging door busdiensten lange tijd onmogelijk. Ook het goederenvervoer was van grote omvang.

Inkrimping en einde van de tramdiensten.

Na de watersnood van 1953 werden de tramlijnen van de RTM een voor een opgeheven en werd het openbaar vervoer op de eilanden meer en meer verzorgd door busdiensten en later ook door de Rotterdamse metro van de RET. Op Schouwen-Duiveland en in West-Brabant keerde de tram na 1 februari 1953 niet meer terug. De overige lijnen kwamen nog wel in bedrijf, maar in de Hoeksche Waard en op Goeree-Overflakkee werden de tramdiensten in 1956-'57 stilgelegd. Kort bij de hol naar de Dordtsestraatweg liep een locomotief uit de rails doordat grond onder de bielzen eerder was weggespoeld. Daarna bleven alleen de trams naar Voorne-Putten nog over, die in 1965-'66 door busdiensten werden vervangen. Op 14 februari 1966 reed de laatste tram tussen Hellevoetsluis en Spijkenisse. Twee kleine restanten van het tramnet bleven nog enkele jaren na de opheffing van de rest het net in bedrijf: Middelharnis – Middelharnis Haven tot 1961 en de sporen aan de haven van Zijpe tot 1972.

Materieel

Stoomlocs

Bouwjaar 1905

Bouwjaar 1913

Diesel locomotieven

Beide locomotieven komen uit het bouwjaar 1913

Rijtuigen

1898

1914

Trammuseum.

Na opheffing van het trambedrijf bleef dankzij de in 1965 opgerichte Tramweg-Stichting een deel van het materieel bewaard in Hellevoetsluis. In 1989 verhuisde de collectie naar Ouddorp en deze is nu in beheer bij de Stichting voorheen RTM te Ouddorp. Twee rijtuigen uit de verzameling (de 370 en 395) gingen in de jaren zeventig naar de SHM, die ze heeft omgespoord naar normaalspoor. De SHM heeft later van elders nog de bakken verworven van de rijtuigen 334 en 341. In het Nederlands Spoorwegmuseum te Utrecht zijn sinds de jaren zestig een stoomloc (57), een motorwagen (M67), twee rijtuigen (B364 en AB 417) en twee goederenwagens (458 en 635) bewaard. Dit materieel kwam in de jaren negentig in bruikleen bij de RTM te Ouddorp. In april 2009 werden deze trams officieel overgedragen aan het trammuseum.

Dierennamen.

De RTM had diesellocomotieven en motorwagens in dienst die naar vogels waren vernoemd, bijvoorbeeld de MABD 1602 'Reiger', MABD 1802 'Zwaluw', MABD 1803 'Kluut', MABD 1804 'Kievit', MD 1805 'Meeuw', MD 1806 'Bergeend' en MD 1807 'Scholekster'. De naam 'Sperwer' behoorde bij de MABD 1801 en later bij het driewagenstel MBD 1700 EB 1701-1702. De gewoonte om dierennamen (niet alleen van vogels, maar ook van zoogdieren en vlinders) te geven aan het materieel werd bij het busbedrijf voortgezet. Zo heeft de bewaard gebleven Leyland-Verheul autobus 38 uit 1966 de naam 'Wasbeer'.

Dit was dan het verhaal van de RTM die van 1878 tot 1978 het tramnet verzorgde over de Zuid-Hollandse en Zeeuwse eilanden.

De volgende keer zal ik wat gaan schrijven over de Mat '24 oftewel de "blokkendoostrein".

Cor Kreft

Bronvermelding: logo RTM – Henk Obee.

Kerstconcert 2023: een terugblik

Het lijkt elke keer weer een vanzelfsprekendheid. Als we ons kerstconcert hebben dan zit de kerk vol. Maar ja....zo werkt het niet, immers we hebben minder leden dus onze aanhang wordt ook kleiner. Gelukkig is er in Brielle ook een harde kern met liefhebbers die graag naar ons concert komen luisteren. Nu had Arjan ook wel gezorgd voor een blikvanger, namelijk de sopraan Donij van Doorn.

Kerstconcert Randstedelijk Mannenkoor in Sint-Catharijnekkerk in Brielle

Brielle – Op donderdagavond 21 december a.s. om 20.00 uur geeft 'Het Randstedelijk Mannenkoor' o.l.v. Arjan Breakhoven weer haar traditionele kerstconcert in de St. Catharijnekkerk in Brielle.

Voor dit concert zijn weer geweldige solisten aange trokken.

Want wat te denken van de bekende sopraan Donij van Doorn? Zij is bekend als één van de drie sopranen uit het orkest van André Rieu.

Met dit orkest zong Donij in volle zalen en stadions over de hele wereld. Nu treedt ze op in Brielle

samen met hoboïste Evelyn Heuvelmans.

Evert van de Veen zal het orgel bespelen. Donij zal op de vleugel begeleid worden door Arjan Breakhoven.

Het belooft dus weer een fantastisch, sfeervol kerstconcert te worden.

Kaarten
Kaarten à €15 en €20 kunnen besteld worden door te mailen naar Dick van der Poort, zijn mailadres is: dvdprma46@gmail.com. Ook kunnen ze afgehaald worden bij Boekhandel Hoofdstuk

Eén, Nobelstraat 16 in Brielle (hier alleen contant betalen) of bij aanvang van het concert in de kerk (pinnen mogelijk).

De deuren gaan om 19.30 uur open, het concert begint om 20.00 uur. In de pauze wordt koffie en thee geschonken.

HRM
Het Randstedelijk Mannenkoor is een vereniging in Spijkenisse die sinds 2000 de mannezang beoefent. Het koor heeft dan ook zijn wortels in Spijkenisse en repeteert iedere donderdagavond in 'De Verbinding' aan de Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse.

Het belooft weer een fantastisch, sfeervol kerstconcert te worden

Na Anna Majchrzak weer een sopraan die bekendheid kreeg door het optreden bij het orkest van André Rieu. Uiteraard Donij even gegoogeld op YouTube en daar stond het.....maar liefst 51 miljoen views voor Donij, Anna en een derde sopraan bij het zingen van het ons bekende 'Halleluja' van Leonard Cohen. Als PR man van ons koor een uitgelezen kans om ons koor te promoten. "Zangeres André Rieu samen met Het Randstedelijk Mannenkoor in Brielle', met zo'n aankondiging kan je voor de dag komen. Maar goed....dan ben je er nog niet. Een ieder weet dat er heel wat moet gebeuren om de St.Catharijnekkerk in kerstsfeer te brengen. Een podium laten komen kost € 800,= dat kunnen we veel goedkoper. Dus was het weer feest in de boerenshuur van de familie Oosterlee in Abbenbroek. In de vroege ochtend stonden er weer mannen uit ons koor in de modder om stoelen, podiumdelen en kerstversieringen in de aanhangwagen te deponeren. Om daarna te constateren dat er weer een paar dagen volgen met rug- of spierpijn. De gedachten dat je nog steeds in de bloei van je leven bent moet je

blijven koesteren. Ik spreek nu voor mijzelf dat zal de lezer wel begrijpen. Terug naar de kerk, want daar moet ook een en ander gebeuren. Podium in elkaar zetten blijft elke keer een 'gedoe', maar heeft toch ook zijn charme. Koos Bouter, Gerard van Doodewaard en Jan Wagter zijn handige jongens die ongemerkt zeggen hoe wij 'klootjesvolk' de delen in elkaar moeten neerzetten. De rest is dan al trouw met de stoelen bezig. Altijd rekenen op een volle bak, dus alle stoelen eruit. Dit jaar werden de stoelen niet genummerd, hetgeen voor Dick van der Poort een hoop werk scheelde. 'Wie het eerst komt, wie het eerst maalt', was het motto deze keer en dat beviel prima. Althans...ik heb geen klachten gehoord. Maar goed, terug naar het inrichten van de kerk. Wat te denken van het licht?

Leo Molendijk en Ies Dekker waren dagen daarvoor al bezig met het licht. En wat was het weer puik voor elkaar heren. De kerstbomen werden op pallets gezet en daar moest ook nog een versiering in komen in de vorm van lichtjes. Leuk allemaal hoor, maar voordat een snoetje ontward is uit de kluwen zijn we al een kwartier verder. Het blijft toch altijd frustrerend, hoe netjes de kerstlampjes ook worden opgeborgen, het volgende jaar komen ze er steevast als een vreselijke kluwen weer uit, met als gevolg een gordiaanse knoop.

Om zes uur was een ieder binnen en de dames aan de koffie in De Zalm. Dat blijft een leuke traditie met als slot het betalen van de rekening door Tiny Vogel. Dat Bas stopt met zingen betekent niet dat Tiny ook stopt met betalen van de rekening. We hebben Tiny al gestrikt voor kerst 2024. Fijn Tiny. Terug naar de repetitie. We moesten aan de bak want we konden Donij uiteraard niet teleurstellen. Ik ga niet beweren dat alles perfect ging, het kon een stuk

beter had ik het idee. Of hier nu sprake is van een eufemisme dat laat ik aan een ieder over.

Maar met Donij in de gelederen kon het eigenlijk niet fout gaan, althans dat gevoel had ik. Dan hebben we het niet eens gehad over de hoboïste Evelyn Heuvelmans. Wat een prachtig geluid ging er door de kerk. Zo gingen we door het programma heen, ene lied uitstekend gezongen, andere weer wat minder. Even nog een anekdote over het lied ‘Carol of The Bells’. Dat dit een lastig lied is bleek uit het feit dat de één na de ander moest afhaken met zingen. Ben je er ‘even uit’ de tekst dan kan je er moeilijk weer ‘inkomen’(of je moet wel heel tekstvast zijn). Gevolg: er steeds zachter werd gezongen. Voor menig koorlid wellicht een frustratie, maar niet voor de kleindochter van Koos Bouter. Zij vond het mooi dat we steeds zachter zongen en dacht dat we Oekraïens aan het zingen waren. Een hele geruststelling dat een zwakke uitvoering ook heel positief kan overkomen.

Kortom, het was weer een geslaagd kerstconcert. De slotwoorden van Ger waren prachtig en een ieder ging met een goed gevoel naar huis of dronken nog een glaasje.

De volgende dag moest er weer afgebroken worden. Willem de Swart mag dan niet meer sjouwen maar zijn aanhangwagen deed goed werk. In een stevig tempo werden de podiumdelen in de aanhangwagens (we hadden er maar liefst drie) gezet, Leo zag ik weer met gevaar van eigen leven op het dak van de banken klimmen om de lichtpanelen weg te halen en op naar Abbenbroek. Rond een uur of twee waren we klaar weer en ging een ieder weer met een goed gevoel naar huis.

Ondertussen heeft Ger Buitink de gemaakte foto's op de website gezet. Mocht je een nostalgisch moment hebben, bekijk dan eens de foto's.

Je zou maar in zo'n mannenkoor zingen, dan ben je echt een bofkont.

Kees Wagener.

2025.....Het Jubileumjaar komt eraan

Ons koor werd in het jaar 2000 opgericht. Gelukkig zijn er onder ons leden die dit hebben meegemaakt. In 2010 werd een reis gemaakt naar Engeland en in 2015 was er naast een reis naar Duitsland een mooi optreden in De Stoep. Ons 20 jarig bestaan viel midden in de 'coronaperiode' en ging helaas niet door. Maar in 2025 gaan we het wel degelijk ons 25 jarig jubileum vieren.

De jubileumcommissie wordt gevormd door Jeroen de Jong, Martin Ariaans, Cor Kreft, Koos Bouter en Kees Wagener. Deze mannen hebben al een paar keer de koppen bij elkaar gestoken hetgeen resulteerde in een concreet plan namelijk.....

De Menenpoort in Ieper

WE GAAN ZINGEN IN DE MENENPOORT IN IEPER. En wel op donderdagavond 18 september 2025. De jubileumcommissie verzoekt een ieder alvast **18 en 19 september 2025** onder voorbehoud vrij te houden, want we willen uiteraard met een groot gezelschap naar België afreizen.

Op de ledenvergadering in maart zal de commissie aan de hand van een Powerpresentatie kenbaar maken wat we op deze reis allemaal gaan doen (en dat is zeker zingen). We kunnen dan concreter zijn over de prijs, hotel en welke steden we gaan bezoeken. En wat we verder van plan zijn. We houden jullie dus nog even in spanning. Zoek in de tussentijd op internet wel op wat voor betekenis een optreden in de Menenpoort heeft en wat mooi dat we daar mogen zingen.

Een impressie van de bijeenkomst onder de Menenpoort

Kees Wagener.

10 leuke weetjes over uilen

Er is iets met uilen dat mensen fascineert. Misschien komt het omdat ze de schattigste roof- vogels zijn; misschien is het omdat ze een van de meest mysterieuze zijn. Hoe dan ook, leer meer over deze geliefde vogels met deze 10 leuke weetjes:

Stille vlucht

Een reden waarom uilen als mysterieus kunnen worden bestempeld, is dat ze door de lucht kunnen vliegen zonder een piepgeluid te maken. Hun veren dempen het geluid en dempen het geluid wanneer ze door de lucht zweven, dus dat doen ze vaak zonder dat iemand het merkt.

Uilen verliefd

Sommige soorten uilen, zoals de bosuil, blijven graag bij één partner en brengen hun jongen vaak samen groot. Het paar blijft druk bezig met het jagen op prooien voor hun baby's. Maar als een prooi gemakkelijk te vinden is en niet al te veel extra moeite kost, zullen zowel de moeder als de vader van de boreale uilen waarschijnlijk een partner of twee aan de kant zoeken.

Etiquette eten

Als ze hun prooi opeten, hebben uilen niet bepaald de beste tafelmanieren. Ze verpletteren meestal alles wat ze vangen tot het dood is en slikken het heel door, met botten en zo. Wat het lichaam niet kan verteren, braakt de uil weer uit in de vorm van een brok.

Favorieten afspelen

Terwijl menselijke ouders beweren dat ze geen favoriete kinderen hebben, zijn uilen niet zo aardig. Als ze niet genoeg voedsel hebben voor al hun jongen, kiezen ze de gezondste uit om te voeren en laten de anderen verhongeren.

Ogen

Uilen kunnen hun ogen niet bewegen, maar ze kunnen hun nek wel 270 graden draaien, volgens Audubon. Wanneer ze echter hun hoofd draaien, wordt hun bloedsomloop afgesneden, maar ze hebben een systeem dat extra bloed verzamelt om hun ogen, hersenen en andere functies boven de nek correct te laten werken.

Prooi spotten

Ondanks het feit dat uilen hun ogen niet kunnen bewegen, hebben ze een geweldig zicht. De Noordelijke Havikuil bijvoorbeeld kan zijn prooi tot op een halve mijl afstand van zijn zitstok in de bomen zien, volgens Audubon. Zo kunnen kerkuilen in totale duisternis prooien vangen en opeten.

Elkaar jagen

Wat is het meest angstaanjagende roofdier van de gestreepte uil? Nog een uil. Grote gehoornde uilen staan aan de top van de voedselketen, en hoewel uilen genieten van insecten en kleine zoogdieren, hebben ze ook enkele kannibalistische neigingen.

Dieven

De meeste uilen leven in bomen, maar sommige, zoals de langbenige gravende uil, leven ondergronds. Hoewel ze hun eigen huis kunnen graven, zoeken ze meestal naar een huis dat al is gebouwd door een ander wezen, zoals een prairiehond, en nemen het over. Volgens Mental Floss plaatsen ze mest rondom de ingang van hun pas gestolen huizen en zitten daar de hele dag te wachten tot de mestkevers eten.

Ongediertebestrijding

Boeren houden er vaak niet van om gif te gebruiken om muizen en ander ongedierte buiten hun eigendommen te houden, omdat het niet veilig is voor de andere dieren, zowel wilde dieren als huisdieren. In feite is het eten van muizen die gif hebben geconsumeerd vaak dodelijk voor een uil. Dit is de reden waarom veel boeren hun uiterste best doen om uilen op hun boerderij te verwelkomen om ongedierte, zoals gophers en muizen, weg te houden. Volgens Mental Floss eet een gemiddelde uilenfamilie in vier maanden tijd 3000 muizen op.

parlement

Je hebt gehoord van een moord op kraaien, maar wist je dat een groep uilen een parlement wordt genoemd? De beschrijving komt uit het CS Lewis-boek "The Chronicles of Narnia."

Agenda

Donderdag 14 mrt. 2024	Algemene Ledenvergadering	19:30 uur
Donderdag 21 mrt. 2024	Open Huis	19:30 uur
Donderdag 28 mrt. 2024	Concert Stuifakkers Rockanje	19:30 uur
Zaterdag 4 mei 2024	Herdenking/Bevrijding concert (ovb)	20:00 uur
Donderdag 4 juli 2024	Zomeravondconcert in de Dorpskerk	20:00 uur
Donderdag 29 aug. 2024	Start van het nieuwe seizoen	19:30 uur
Donderdag 19 dec. 2024	Kerstconcert Sint-Catharijnekerk in Brielle	20:00 uur

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert op donderdagavond in de Verbinding Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse. Er wordt gerepeteerd van 19:30 uur tot 21:45 uur.